

Finanční trhy

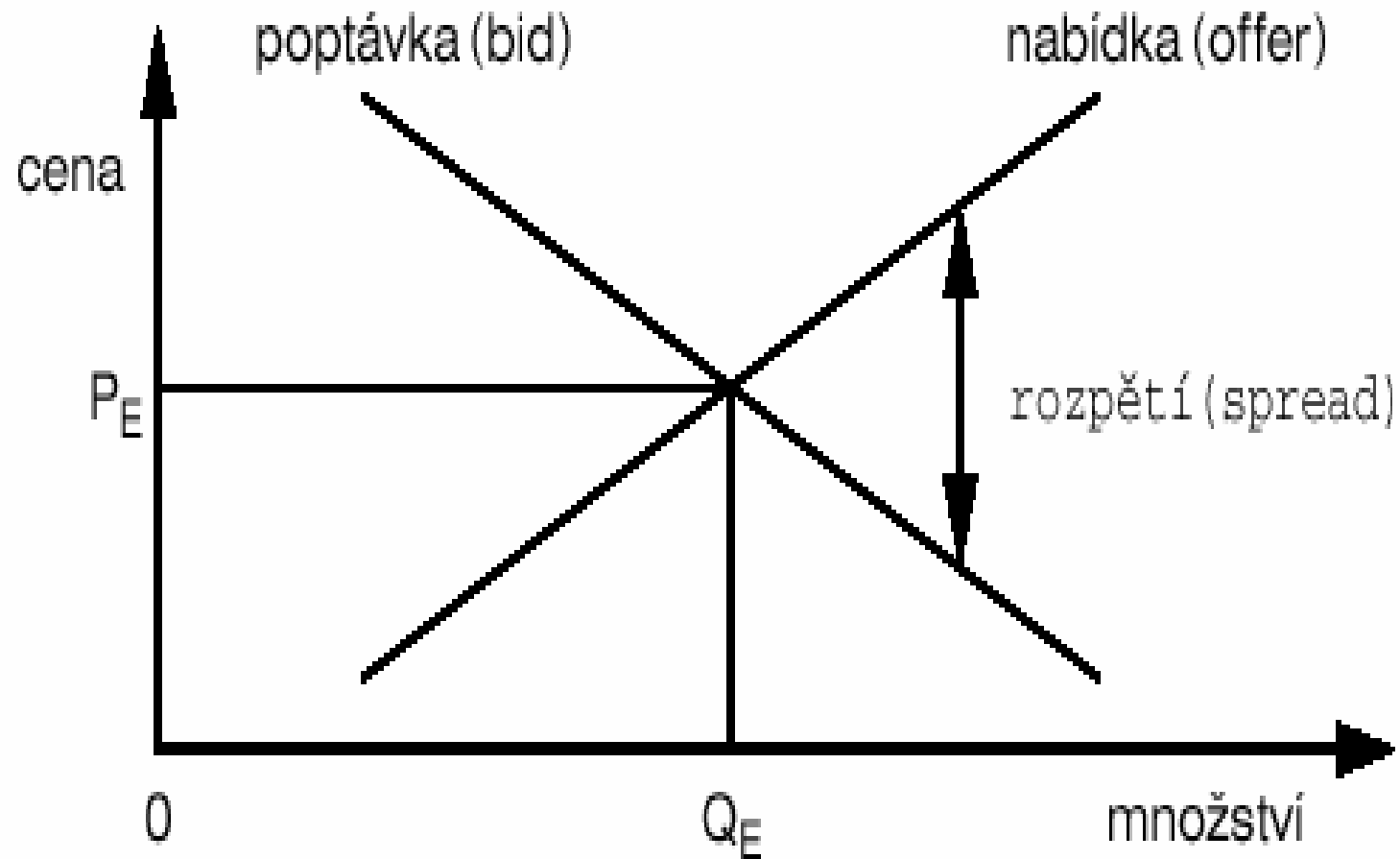
Finanční trhy

Finanční trh

- Trh (obecně) je místo, kde se střetává nabídka statků, služeb a finančních prostředků s poptávkou po statcích, službách a finančních prostředcích. Jde o proces nakupování a prodávání.
- Trh se obvykle člení na:
 - trh zboží a služeb
 - trh výrobních faktorů (práce, půda, kapitál)
 - finanční trh
- O finančním trhu můžeme tvrdit, že:
 - na finančním trhu se soustřeďuje nabídka a poptávka peněz a kapitálu
 - jedná se o souhrn finančních instrumentů, institucí a subjektů, které realizují finanční operace
 - finanční trh je místem, kde díky nabídce a poptávce vzniká cena finančního aktiva.

Vlastnosti finančního trhu

Vlastnosti finančního trhu

- Šířka finančního trhu
- Hloubka finančního trhu
- Pružnost finančního trhu

Šířka finančního trhu

- Šířka finančního trhu závisí na množství obchodovaných aktiv. Pokud se obchoduje s velkým množstvím finančních aktiv, potom lze o trhu říci, že je široký. Pokud se na trhu obchoduje s malým počtem finančních aktiv, pak o trhu říkáme, že je úzký.
- Široký finanční trh
 - dostatečné množství nabízených a poptávaných finančních aktiv
 - velký počet obchodů – čím je trh širší, tím má i větší likviditu
 - nízká volatilita cen
 - nízké riziko
- Úzký finanční trh
 - malý počet nabídek a poptávek
 - malý počet obchodů
 - nižší (nízká) likvidita
 - vysoká volatilita cen
 - vyšší (vysoké) riziko

Hloubka finančního trhu

- Hloubka finančního trhu je závislá na nabídkových a poptávkových cenách. Pokud je na trhu velký rozdíl mezi nabídkovou a poptávkovou cenou, pak o takovém trhu říkáme, že je mělký. Pokud se ceny od sebe příliš neliší, jedná se o trh hluboký.
- Hluboký finanční trh
 - dostatečná elasticita poptávky a nabídky
 - malý spread (rozpětí) mezi nabídkou a poptávkou
 - velký počet nabídek a poptávek
 - vysoká likvidita
- Mělký finanční trh
 - nízká elasticita poptávky a nabídky
 - vysoký spread mezi nabídkou a poptávkou
 - malý počet nabídek a poptávek (málo se obchoduje)
 - nízká likvidita

Pružnost finančního trhu

- Pružnost (elasticita) trhu znamená, že se tok (množství) nabídek a poptávek se změnou ceny nezmění.
- Pokud změna cen finančních aktiv sníží množství nabídek a poptávek na trhu, dojde k růstu zásoby finančních aktiv (cenných papírů) a posléze i k růstu cenového rozpětí.

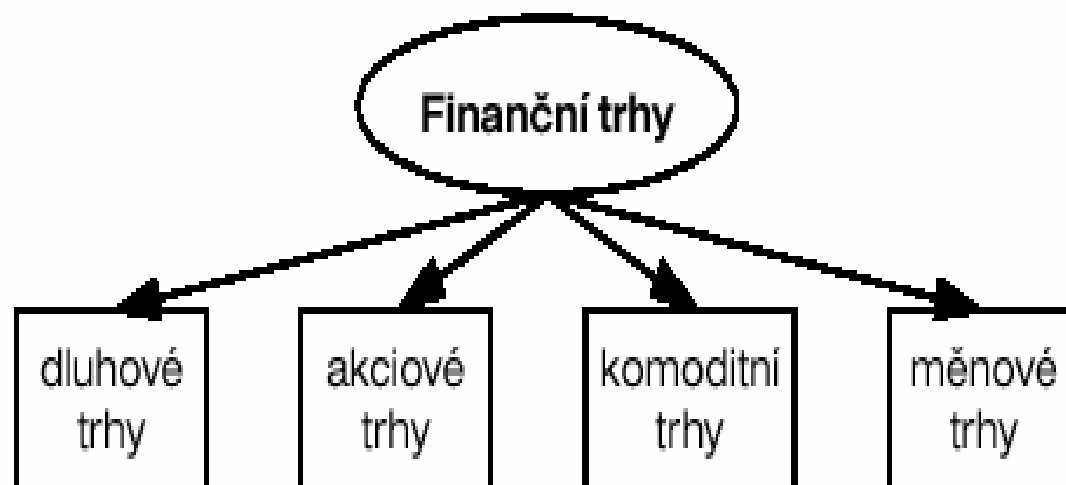

Další kritéria a členění trhů (I)

- **Dle formy obchodu**
 - fyzické trhy s reálnou alokací produktu (např. futures, opce)
 - přímé, elektronické trhy bez přítomnosti produktů
- **Dle doby obchodu**
 - kontinuální, stále probíhající trhy (akcie, dluhopisy...)
 - aukční, svolávací trhy (call markets) v určitém čase (opce...)
- **Dle splatnosti produktu**
 - peněžní trh (money market) – splatnost finančních aktiv do 1 roku
 - kapitálový trh (capital market) – splatnost finančních aktiv delší než 1 rok
- **Dle charakteru instrumentu**
 - dluhové trhy s úvěry, půjčkami a dluhovými cennými papíry
 - akciové trhy – cenné papíry s teoreticky nekonečnou dobou splatnosti (akcie)
 - komoditní trhy jako trhy s cennými kovy (zlato, stříbro...)
 - devizové (měnové) trhy – obchody nejen s měnou, ale i dluhové, akciové a komoditní trhy v cizích měnách

Členění trhů podle obsahu

Další kritéria a členění trhů (II)

- **Dle způsobu aktivace finančních prostředků (životnosti)**
 - Primární trhy jsou trhy s novými emisemi cenných papírů. Primární trhy alokují volné peněžní prostředky. Nabídka emise může být veřejná nebo neveřejná.
 - Sekundární trhy jsou trhy s již emitovanými produkty (cennými papíry). Transakce nevytvářejí pohledávky za dlužníky a obchod se uskutečňuje pouze mezi investory.

 - Každý sekundární trh má trh primární, primární trh však nemusí mít trh sekundární.

 - Primární a sekundární trhy jsou promptní i termínované.

Členění finančních trhů podle aktivace finančních prostředků

Sekundární finanční trhy – burzovní a mimoburzovní

- Sekundární trh – organizovaný (burza)
 - neorganizovaný (mimoburzovní, volný)
- Burza je organizovaný trh (terciární) – uzavírání obchodů s instrumenty, s nimiž je přípustné obchodovat (kótované instrumenty) dle stanovených burzovních zákonů a pravidel.
- Mimoburzovní trh (kvartérní) – volný trh, obchody – nekótované cenné papíry. Mezi mimoburzovní trhy patří např. OTC trhy (Over the Counter), v ČR tzv. RM-systém a SCP (Středisko cenných papírů).

Efektivnost finančních trhů

- Efektivnost finančních trhů je velmi důležitým faktorem při jejich analýze.
- Na efektivnost (účinnost) je možné se dívat z několika pohledů:
 - jak dalece mohou finanční trhy ovlivnit využívání zdrojů dostupných pro společnost – **alokační efektivnost**
 - jak moc tržní ceny odrážejí hodnotu informací – **informační efektivnost**
 - jak dobře jsou prováděny operace na finančních trzích – **operační efektivnost**

Finanční rizika

Finanční rizika

- **Úvěrové riziko** – riziko na straně věřitele, který se obává, že dlužník nedostojí svým závazkům podle podmínek kontraktu
- **Tržní riziko** – souvisí s pohybem cen na finančních trzích
- **Riziko likvidity**
 - riziko tržní likvidity – v době, kdy chce obchodník s cennými papíry vybrané cenné papíry prodat, nikdo o ně nemá zájem
 - riziko cash-flow – riziko momentální platební neschopnosti (výpadku v cash-flow) obchodníka s cennými papíry
- **Operační riziko** – je spojeno se všemi obchody, jedná se o lidské chyby, podvody, výpadky či nedostatky informačních systémů
- **Právní riziko** – riziko možné ztráty z investice v důsledku právní neprosaditelnosti kontraktu